

Persbericht

PB02-217
25 oktober 2002
9.30 uur

Producentenvertrouwen industrie lager

Het producentenvertrouwen, de stemmingsindicator van de ondernemers in de industrie, is in september 2002 opnieuw gedaald. Uit de Conjunctuurtest van het CBS blijkt verder dat de werkvoorraad van de Nederlandse industrie is afgenomen. Volgens de ondernemers is hun concurrentiepositie verslechterd en is er onvoldoende vraag naar hun producten. Hierdoor zal naar hun verwachting de werkgelegenheid in het vierde kwartaal verder afnemen. Ook bij de zakelijke dienstverleners staat de werkgelegenheid onder druk. De ondernemers verwachten dat het personeelsbestand in het vierde kwartaal verder zal dalen.

Ondernemers negatiever over bedrijvigheid en orderpositie

Nadat in juli het vertrouwen van de ondernemers in de industrie duidelijk steeg, daalde het vertrouwen in augustus weer. In september zijn de ondernemers opnieuw somberder geworden. Het vertrouwen daalde met 2,1 punten tot -2,4. Met name de verwachtingen van de ondernemers ten aanzien van de bedrijvigheid voor de periode oktober-december en het negatievere oordeel over de orderpositie dragen bij aan de daling van het vertrouwen.

Orderpositie iets verslechterd, bezettingsgraad onveranderd

De index van de orderpositie is in september met 0,8 procentpunt verslechterd tot 92,1 (juni 2000=100). In alle sectoren is de orderontvangst in september vrijwel gelijk aan die in augustus. De bezettingsgraad van de installaties van de Nederlandse industrie is in het derde kwartaal gelijk aan die in het tweede kwartaal van dit jaar. Tegenover een daling in de sectoren consumptiegoederen en investeringsgoederen staat een toename van de bezettingsgraad bij de sector halffabrikaten.

Concurrentiepositie onder druk

Naar het oordeel van de ondernemers in de industrie is er sprake van een verslechterende concurrentiepositie. Het duidelijkst is de verslechtering van de concurrentiepositie op de EU-markt van consumptiegoederen. De concurrentiepositie van de sector investeringsgoederen op de EU-markt lijkt zich iets te verbeteren. In deze sector verwacht men in het vierde kwartaal een toename van de buitenlandse orders.

www.cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische Zaken

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de persdienst van het CBS.
Tel. (070) 337 58 16 Fax (070) 337 59 71 E-mail: persdienst@cbs.nl

Sterke afname werkgelegenheid bij zakelijke dienstverleners

De zakelijke dienstverleners hebben in het derde kwartaal van dit jaar voor het vijfde opeenvolgende kwartaal minder orders ontvangen. Ook de omzetten staan hierdoor volgens de ondernemers onder druk. Net als in de industrie verwachten de dienstverleners in het vierde kwartaal een verdere afname van het personeelsbestand. Vanaf het vierde kwartaal vorig jaar geven steeds meer ondernemers aan dat de werkgelegenheid in hun onderneming is gedaald. In de branche van de Computerservice- en informatietechnologiebureaus daalt de personeelssterkte al sinds het derde kwartaal van 2001. Meer dan de helft van de ondernemers in deze branche zegt dat het aantal werknemers in hun bedrijf in het derde kwartaal van 2002 is afgenomen. Voor het vierde kwartaal van dit jaar verwacht per saldo 35 procent van de ondernemers in deze branche een verdere afname van het aantal werknemers.

Technische toelichting

Het producentenvertrouwen in de industrie, beschikbaar vanaf 1985, is samengesteld uit drie deelindicatoren: de verwachte bedrijvigheid, het oordeel van de ondernemers over de orderpositie en het oordeel over de voorraden gereed product. Een nadere [toelichting](#) over het producentenvertrouwen en de conjunctuurtest vindt u op onze website.

De orderpositie is een index (juni 2000=100) gebaseerd op de in maanden gemeten hoeveelheid werk in voorraad bij de Nederlandse industrie. De vragen naar het oordeel van de ondernemers betreffen de orderontvangst, orderportefeuille, voorraden en de productiecapaciteit. Deze oordeelsvragen zijn een momentopname waarbij de ondernemer rekening houdt met de ontwikkelingen in het recente verleden en zijn verwachtingen voor de komende periode.

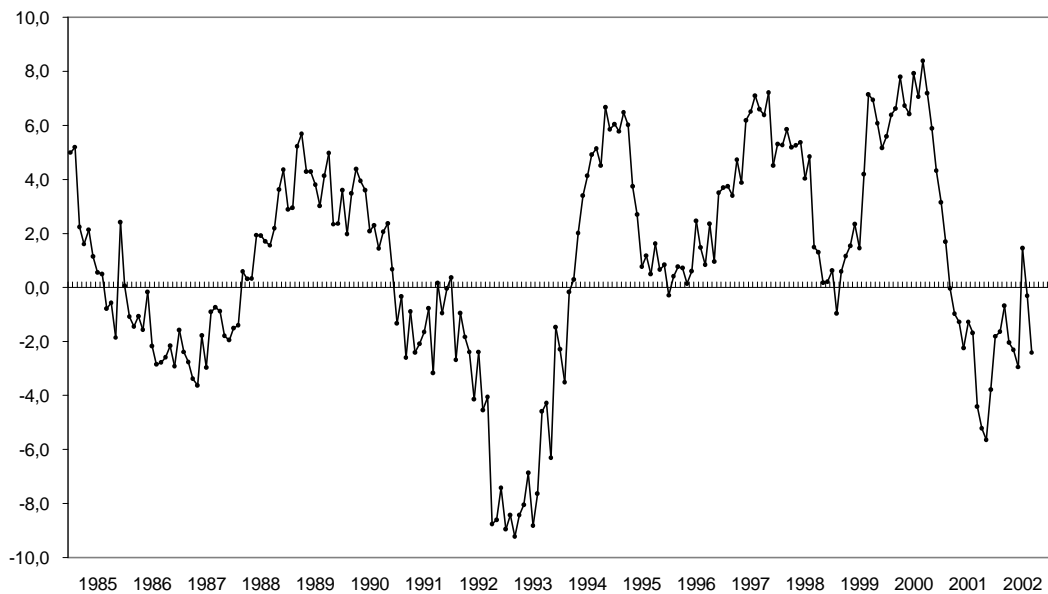
De conjunctuurtest in de zakelijke dienstverlening betreft een onderzoek bij leasebedrijven, computerservicebureaus en de overige zakelijke dienstverlening (waaronder de uitzendbranche, schoonmaakbranche, accountants- en administratiekantoren). Dit onderzoek, met een steekproefomvang van circa 2 500 bedrijven, is met ingang van het eerste kwartaal 2001 opnieuw opgezet. Door wijziging van de steekproefgrootte en methodologische wijzigingen zijn de resultaten niet goed vergelijkbaar met de uitkomsten van vóór 2001.

Tabel 1: Producentenvertrouwen in de industrie (na verwijdering van seizoeninvloeden)

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jaar
1999	0,6	-1,0	0,6	1,2	1,5	2,3	1,4	4,2	7,1	6,0	6,1	5,2	3,0
2000	5,6	6,4	6,6	7,8	6,7	6,4	7,9	7,1	8,4	7,0	5,9	4,3	6,7
2001	3,2	1,7	0,0	-1,0	-1,3	-2,2	-1,3	-1,7	-4,4	-5,2	-5,6	-3,8	-1,8
2002	-1,8	-1,6	-0,7	-2,0	-2,3	-2,9	1,5	-0,3	-2,4				

Bron: CBS

Producentenvertrouwen in de industrie

Bron: CBS